

FORBEREDELSE OG PLANLÆGNING AF RENSEOPGAVER

DER ER UDARBEJDET FAKTAARK FOR FØLGENDE OMRÅDER OG PROCESSER

- ① Forberedelse og planlægning af rensning
- ② Tørrensning – bolig og komfortanlæg
- ③ Tørrensning – industri
- ④ Vådrensning
- ⑤ Asbest i ventilationsanlæg (før 1990)

INDHOLD I FAKTAARK NR. 1

Side 1: Formål med faktaarket og guide til anvendelse

Side 2: Tjekliste til brug ved forberedelse og planlægning af rensning

Formål med faktaark 1

Formålet med dette faktaark er at give de ansvarlige for planlægning af rensning af ventilationsanlæg indsigt i de arbejdsmiljø- og sikkerhedsmæssige områder, der bør tages højde for, inden en rensning skal udføres.

Det er vigtigt, at arbejdet kan udføres sikkert for de ansatte. For at sikre dette kræves et overblik over de nødvendige sikkerhedsforanstaltninger ved de enkelte opgaver. Sikkerhedsforanstaltninger bør ligeledes medtages ved tilbudsgivning på opgaven. Tjekliste til dette findes på side 2.

Hvorfor gennemføre ventilationsrensning?

Ventilationsrensning gennemføres for at sikre et godt indeklima for brugerne af bygningen samt for at sikre en effektiv og god driftsøkonomi. Beskidte anlæg og kanaler kan give indeklimagener, øge brandrisiko og øge energiforbruget til transport af luften i anlægget. For at sikre ovenstående er der nogle krav til rensning af ventilationsanlæg.

Regler for rensning af ventilationsanlæg

- Alle ventilationsanlæg, både mekaniske og naturlige ventilationsanlæg, der er etableret på en arbejdsplads, skal i henhold til arbejdsmiljøloven kunne renses effektivt.
- Yderligere stiller bygningsreglementet krav til rensning, og her henvises til DS 447, norm for ventilationsanlæg.
- "Mekaniske" ventilationsanlæg bliver betragtet som en maskine. Hvis de er ibrugtaget efter 1. januar 1995, er der krav om CE-mærkning i henhold til Maskindirektivet. Interval for service, rensning og rengøring vil fremgå af leverandørens vedligeholdelsesvejledning for ventilationsanlægget.

Rensning af ventilationsanlæg – metodevalg

Metodevalg ved rensning af ventilationsanlæg afhænger bl.a. af anlægstype og udformning, forureningstyper i anlægget samt krav til renhed. Der henvises til faktaark nr. 2, 3 og 4. (tør eller vådrensning).

Tjekliste til brug ved forberedelse og planlægning af rensopgave. Der henvises yderligere til de enkelte faktaark

Punkt	Emne	Tjek
1	Asbest: Er det undersøgt, om der kan være asbest i de ventilationskanaler/komponenter, der skal renses? (Der kan forekomme asbest i ventilationskanaler og aftrækskanaler i bygninger frem til 1990 – yderligere kan der være asbest i isolering af kanaler m.v. frem til 1980)	☐
2	Forureninger i ventilationsanlæg: Er det afdækket hvilke forureninger, der kan være i ventilationsanlægget, herunder type af støv, mikroorganismer, fedt/olie m.v. Type af forureninger bør altid kortlægges, så der kan sikres korrekt planlægning af sikkerhed ved rensopgaven. (Hvis forureninger ikke er kendt – er der så aftalt prøvetagning/analyse af forureninger med anlægsejer for sikker planlægning af arbejdet?)	☐
3	Kemisk risikovurdering for rensopgaven: Er der udført en kemisk risikovurdering for rensopgaven, så der er kortlagt, hvilke forholdsregler og evt. værnemidler de ansatte skal anvende ved udførelse af rensopgaven? Ved brug af kemi – er der anskaffet et dansk sikkerhedsdatablad?	☐
4	Brand og eksplosionsrisiko ved anlægget: Er det undersøgt, om der skal tages særlige forholdsregler for at undgå brand og eksplosionsrisiko – kan der være brandbare stoffer/produkter i ventilationsanlægget? Eksempelvis store mængder støv fra træbearbejdning, melstøv fra bagerier, støv fra letmetaller og lign.	☐
5	Valg af rensemetode: Er det muligt at anvende den planlagte rensemetode, så der kan laves en arbejdsmiljømæssig sikker rensning ud fra de forureninger, der forekommer i anlægget? (pkt. 3) og eventuelle supplerende risiko (pkt. 4)	☐
6	Rensning i henhold til leverandørens brugsanvisning: Er det sikret, at den planlagte rensemetode kan anvendes i henhold til ventilationsanlæggets drift og vedligeholdelsesvejledning, hvor en sådan er udarbejdet? (CE mærkede-anlæg – anlæg nyere end 1. januar 1995).	☐
7	Er anlægget indrettet med rensmuligheder: Er ventilationsanlægget, herunder kanaler, aggregat og øvrige komponenter, indrettet med rensmuligheder i henhold til gældende regler, så rensning kan udføres effektivt og sikkert? (DS 447, Arbejdstilsynets regler m.v.)	☐
8	Er anlægget/arbejdsstedet tilgængeligt for sikkert arbejde: Kan rensudstyr transporteres til og placeres, hvor det skal anvendes, så medarbejderne ikke udsættes for unødige ergonomiske belastninger? Og kan evt. stiger og arbejdspladser placeres, så der kan arbejdes sikkert, og så ulykkesrisiko ved arbejdet er forebygget effektivt? Kan suger til brug ved rensning placeres udendørs? Hvis den kun kan stå indendørs – er der truffet foranstaltninger for at undgå spredning af støv indendørs, så det ikke påvirker personer, der opholder sig i bygningen?	☐
9	Instruktion af de ansatte: Er der udarbejdet og givet instruktion/oplæring til de ansatte, så de er instrueret i sikker udførelse af rensopgaven, herunder evt. skiltning og afmærkning af arbejdsstedet, anvendelse af ventilation/undertryk ved rensning, anvendelse af personlige værnemidler i henhold til kemisk risikovurdering, evt. forebyggelse af brand, utilsigtet opstart af ventilationsanlæg ved rensning af aggregat/ventilator, håndtering af forureninger og affald fra rensning m.v.?	☐
10	Information og kvalitetssikring: Er det afklaret med kunden, om der skal ske information til bygningens beboere eller brugere i forhold til gennemførelse af rensopgaven, og hvem der sørger for information? Er det aftalt med kunden, hvordan kvalitetssikring af rensopgaven evt. skal dokumenteres?	☐
11	Andet: Er der andre forhold, der kan have indflydelse på den sikkerhedsmæssige udførelse af rensopgaven?	☐

Henvisning til yderligere regler og guides

- At-bekendtgørelse nr. 96 – Faste arbejdssteders indretning
- At-bekendtgørelse nr. 1234 – Om arbejdets udførelse
- At-bekendtgørelse nr. 1793 – stoffer og materialer
- AT-vejledning C.0.9 – Arbejde i forbindelse med eksplosiv atmosfære
- At-vejledning A.1.1.1. – ventilation på faste arbejdssteder
- At-vejledning B.3.1.1-3, Brug af transportable stiger
- Bygningsreglement – BR
- DS 447, norm for mekaniske ventilationsanlæg
- Bekendtgørelse nr 1094 – om maskiner (retsinformation.dk)